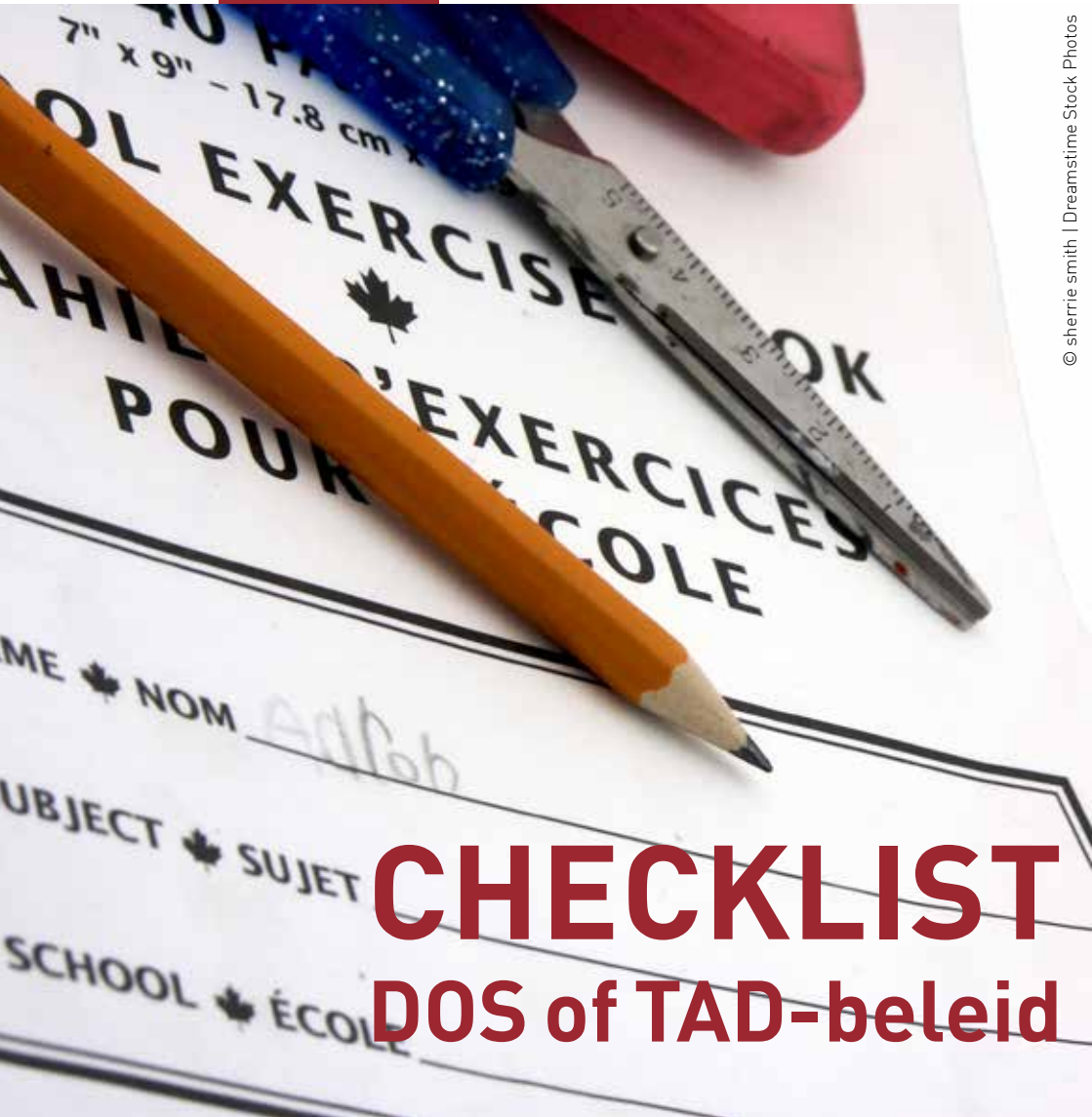

B R U
G G E

PREVENTIE

CHECKLIST DOS of TAD-beleid

Is ons Tabak, alcohol- en drugbeleid nog up-to-date? CHECKLIST DOS of TAD-beleid

'Als school heeft u de opdracht om te werken rond gezondheidsrisico's, gekaderd in het gezondheidsbeleid. Eén van deze gezondheidsthema's zijn genotsmiddelen zoals: alcohol, tabak en drugs. Effectieve preventie in kader van deze middelen vereist een beleidsmatige aanpak, gekaderd binnen het pedagogisch project van de school, met aandacht voor regelgeving, begeleiding, educatie en structurele maatregelen¹.

Waarschijnlijk heeft u om die reden met uw school in het verleden een beleid rond tabak, alcohol en/of andere drugs opgemaakt, vaak DOS (Drugbeleid op school) of TAD-beleid (tabak, alcohol en andere drugs) genaamd.

Mogelijks werd u hiervoor gecoacht door iemand van de preventiedienst Stad Brugge of van het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg Noord-West-Vlaanderen (voordien: Middelpunt). Of uw school heeft dit op eigen houtje verwezenlijkt.

Omdat het niet altijd duidelijk is wat een goede DOS of TAD beleid precies inhoudt, heeft Stad Brugge i.s.m. WG Onderwijs een checklist opgemaakt.

Per pijlter kan u aan de hand van ja/nee-vragen nagaan of het huidige beleid van uw school nog voldoende up-to-date is. Of als er bepaalde vragen/situaties (nog) niet beschreven staan in de tekst. Indien u een 'Nee'-score aanduidt, kan u telkens nagaan of dit een 'JA' zou moeten zijn of als de situatie niet van toepassing is voor uw school.

Deze checklist wordt vrijblijvend aangeboden aan alle secundaire scholen op grondgebied Brugge.

We hopen u hiermee van dienst te kunnen zijn.

De Werkgroep drugpreventie sector Onderwijs

In onderstaande tekst wordt telkens gesproken van tabak, alcohol en illegale drugs. Met illegale drugs bedoelen we: cannabis, cocaïne, speed, XTC, LSD... Medicatie die op niet-reguliere wijze verkregen of gebruikt wordt valt ook onder de noemer illegale drugs.

1. Pijler regelgeving:

In de pijler 'regelgeving' bepaalt de school de regels met betrekking tot bezit, gebruik, onder invloed zijn, delen en dealen van genotsmiddelen op school. Hierbij wordt afgebakend welke situaties en plaatsen binnen de schoolcontext vallen - aan de schoolpoort, bij extra muros activiteiten ... - en welke regels daar gelden.

Heeft de school regels/afspraken in kader van:	Antwoord:	
Bezit van tabak op school.	JA	NEE
Bezit van alcohol op school.	JA	NEE
Bezit van illegale drugs op school.	JA	NEE
Gebruik van tabak op of rond de school.	JA	NEE
Gebruik van alcohol op of rond de school.	JA	NEE
Gebruik van illegale drugs op of rond de school.	JA	NEE
Gebruik van tabak tijdens extra muros schoolactiviteiten.	JA	NEE
Gebruik van alcohol tijdens extra muros schoolactiviteiten.	JA	NEE
Gebruik van illegale drugs tijdens extra muros schoolactiviteiten.	JA	NEE
Het <i>onder invloed</i> zijn van alcohol tijdens schoolactiviteiten of op/rond het schoolterrein.	JA	NEE
Het <i>onder invloed</i> zijn van illegale drugs tijdens schoolactiviteiten of op/rond het schoolterrein.	JA	NEE
Het <i>delen</i> (=het uitdelen van alcohol/drugs zonder winstgevend doel) in of rond de school.	JA	NEE
Het <i>dealen</i> (het verkopen) van alcohol en/of tabak in of rond de school.	JA	NEE
Het <i>dealen</i> (het verkopen) van drugs in of rond de school.	JA	NEE
<i>Derden</i> (ouders, externen, partners...) die het schoolterrein betreden.	JA	NEE
TOTAAL SCORE: (schrijf hoeveel keer je JA of NEE geantwoord hebt)		

Als u 1 of meerdere keren 'NEE' als antwoord heeft aangeduid, ga dan na hoe dit komt. Mogelijke redenen:

1. Deze situatie is niet van toepassing op onze school.
2. We hebben deze situatie nog niet voorgehad op onze school.
3. We hebben dit over het hoofd gezien.
4. Andere:.....

Indien antwoord 2-4 van toepassing is, dan adviseren we u om pijler 1 (regelgeving) van uw tabak, alcohol en drugbeleid aan te vullen of te actualiseren. Indien u hiervoor ondersteuning wenst, neem dan contact op met de drugcoördinator Stad Brugge (zie contactgegevens p. 5).

2. Pijler procedures:

De school tekent procedures uit met een taakverdeling rond wie en hoe er gereageerd wordt bij (vermoeden van) regelovertreding. Idealiter bepaalt de school ook de communicatie met de diverse partners: CLB, ouders, justitie ...

Heeft de school procedures opgesteld, zodat het schoolpersoneel weet wat te doen in onderstaande situaties:	Antwoord:	
Een leerling wordt door het schoolpersoneel op heterdaad betrapt op regelovertreding.	JA	NEE
Een leerling heeft een sanctie gekregen voor zijn regelovertreding en deze wordt niet opgevolgd.	JA	NEE
Het inlichten van de ouders bij regelovertreding.	JA	NEE
Iemand van het schoolpersoneel heeft het vermoeden dat een leerling gebruikt, dit buiten de schooluren/-muren. (= geen regelovertreding)	JA	NEE
Een leerkracht heeft contact met een bezorgde ouder, die vermoedt dat zoon/dochter gebruikt.	JA	NEE
Het inlichten van de ouders bij vermoeden van gebruik/misbruik.	JA	NEE
Er gaan geruchten de ronde dat leerling X dealt, een leerkracht vangt deze roddel op.	JA	NEE
Een leerling wordt door iemand van het schoolpersoneel betrapt op dealen.	JA	NEE
Een leerling wordt door de politie uit de klas gehaald, omdat hij verdacht wordt van dealen. Een uur later zit hij/zij terug in de klas en de klasgenoten hebben vragen.	JA	NEE
Het inlichten van de politie wanneer een leerling betrapt wordt op dealen.	JA	NEE
TOTALE SCORE: <i>(schrijf hoeveel keer je JA of NEE geantwoord hebt)</i>		

Als u 1 of meerdere keren 'NEE' als antwoord heeft aangeduid, ga dan na hoe dit komt. Mogelijke redenen:

1. Deze situatie is niet van toepassing op onze school.
2. We hebben deze situatie nog niet voorgehad op onze school.
3. We hebben dit over het hoofd gezien.
4. Andere:.....

Indien antwoord 2-4 van toepassing is, dan adviseren we u om pijler 1 (regelgeving) van uw tabak, alcohol en drugbeleid aan te vullen of te actualiseren. Indien u hiervoor ondersteuning wenst, neem dan contact op met de drugcoördinator Stad Brugge (zie contactgegevens p. 5).

3. Pijler begeleiding:

In deze pijler tekent de school de stappen uit die ondernomen worden wanneer de school bezorgd is over een leerling die minder goed functioneert. Er wordt stilgestaan bij wie welke taak en rol opneemt bij het opvolgen en het signaleren van verminderd functioneren, het begeleiden en eventueel doorverwijzen van leerlingen met drugproblemen. Het CLB is daarbij een belangrijke partner.

Biedt het beleid (DOS of TAD) een antwoord op onderstaande vragen?	Antwoord	
Wat doet een leerlingenbegeleider/leerkracht wanneer een jongere hem/haar vertelt dat hij/zij illegale drugs of alcohol gebruikt?	JA	NEE
Wat doet een leerlingenbegeleider/leerkracht wanneer er een vermoeden is van gebruik?	JA	NEE
Wanneer moet een leerlingebegeleider/leerkracht de directie hieromtrent informeren? De ouders? Het CLB?	JA	NEE
Wanneer wordt een leerling doorverwezen naar het CLB?	JA	NEE
Wat gebeurt er als de leerling expliciet vraagt om de informatie niet door te geven aan zijn ouders of andere organisaties (bv: het CLB)	JA	NEE
Hoe is de informatiedoorstroming vanuit het CLB naar de school georganiseerd?	JA	NEE
TOTALE SCORE: <i>(schrijf hoeveel keer je JA of NEE geantwoord hebt)</i>		

Als u 1 of meerdere keren 'NEE' als antwoord heeft aangeduid, ga dan na hoe dit komt. Mogelijke redenen:

1. Deze situatie is niet van toepassing op onze school.
2. We hebben deze situatie nog niet voorgehad op onze school.
3. We hebben dit over het hoofd gezien.
4. Andere:.....

Indien antwoord 2-4 van toepassing is, dan adviseren we u om pijler 1 (regelgeving) van uw tabak, alcohol en drugbeleid aan te vullen of te actualiseren. Indien u hiervoor ondersteuning wenst, neem dan contact op met de drugcoördinator Stad Brugge (zie contactgegevens p. 5).

4. Pijler educatie en structurele maatregelen:

Scholen kunnen aan drugeducatie doen binnen de opgelegde (vakoverschrijdende) eindtermen. Aan de hand van een leerlijn, opgesteld door VAD en VIGez, kan de school per graad bepalen welke informatie gegeven moet worden om de kennis en de vaardigheden van de leerlingen te bevorderen.

EFFECTIVITEITSCRITERIA:

Effectieve drugeducatie houdt best rekening met volgende kwaliteitscriteria² :

- Corrigeren van verkeerde beeldvorming: jongeren overschatten systematisch het middelengebruik bij leeftijdsgenoten;
- Werken aan persoonlijke en sociale vaardigheden.
- De leefwereld van de jongere centraal stellen, de inhoud van de drugeducatie laten aansluiten bij hun kennis- en ervaringsniveau en op een interactieve manier werken.

Daarnaast is het optimaal als dit educatief aanbod ondersteund wordt door structurele maatregelen zoals het opstarten en ondersteunen van de leerlingenraad, het zorgen voor een aangename infrastructuur, bevorderen van positieve contacten tussen leerkracht en leerling. Dergelijke maatregelen hebben ook een directe invloed op het middelengebruik.

Biedt het beleid (DOS of TAD) een antwoord op onderstaande vragen?	Antwoord	
Welke preventieve boodschappen worden er per graad gegeven?	JA	NEE
De huidige drugeducatie per jaar/graad, komt dit overeen met de leerlijnen opgesteld door VAD en VIGez?	JA	NEE
Hoe wordt het aanbod van drugeducatie binnen eenzelfde graad en tussen de 3 graden (spiraalcurriculum) afgestemd en door wie?	JA	NEE
Houdt de drugeducatie rekening met de effectiviteitscriteria (Zie hierboven opgesomd)?	JA	NEE

Als u 1 of meerdere keren 'NEE' als antwoord heeft aangeduid, ga dan na hoe dit komt. Mogelijke redenen:

1. Deze situatie is niet van toepassing op onze school.
2. We hebben deze situatie nog niet voorgehad op onze school.
3. We hebben dit over het hoofd gezien.
4. Andere:.....

Indien antwoord 2-4 van toepassing is, dan adviseren we u om pijler 4 (Educatie en structurele maatregelen) van uw tabak, alcohol en drugbeleid aan te vullen of te actualiseren. Indien u hiervoor ondersteuning wenst, neem dan contact op met de drugcoördinator Stad Brugge (zie contactgegevens p. 5).

5. Conclusie:

Na het invullen van deze checklist, waarbij u aangeeft of een vraag beantwoord wordt in de tekst, kan u diverse conclusies trekken:

- We hebben overal "JA" op geantwoord = Onze school is goed bezig en ons tabak, alcohol en drugbeleid (DOS of TAD-beleid) is compleet.
- We hebben een aantal keer "NEE" geantwoord, maar deze antwoorden gingen over situaties die voor onze school niet van toepassing zijn = Onze school is goed bezig en ons tabak, alcohol en drugbeleid (DOS of TAD-beleid) is compleet.
- We hebben een aantal keer "NEE" geantwoord = Onze school is goed bezig, maar bepaalde zaken hebben we onvoldoende uitgeklaard.

Indien de 3de conclusie geldt voor uw school, dan raden we aan om het tabak, alcohol- en drugbeleid (DOS of TAD-beleid) van uw school te actualiseren.

Als u hiervoor ondersteuning wenst, dan kan u contact opnemen met de drugcoördinator via onderstaande contactgegevens. Deze ondersteuning wordt gratis aangeboden door Stad Brugge en wordt op maat van de school ingevuld.

Contactgegevens:

Iris Maertens

Coördinator drugbeleid
Preventiedienst Stad Brugge
Blinde Ezelstraat 1
8000 Brugge
050 44 80 68
iris.maertens@brugge.be

Indien u liever zelfstandig aan de slag gaat, dan verwijzen we graag naar de website van VAD³, waar u verschillende draaiboeken kan vinden voor de opmaak van een drugbeleid. Dit zowel voor in het Voltijdsonderwijs, in het Deeltijds Beroepsonderwijs als voor in de leertijd. (www.vad.be/sectoren/onderwijs/secundair-onderwijs/materiaal/beleidsgericht-materiaal.aspx)

